

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 22 september 2023
(OR. en)

13299/23

**Interinstitutioneel dossier:
2023/0335(NLE)**

**ECOFIN 913
FIN 947
UEM 252**

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	22 september 2023
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie

nr. Comdoc.:	COM(2023) 555 final
--------------	---------------------

Betreft:	Voorstel voor een UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1) van 6 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Portugal
----------	--

Hierbij gaat voor de delegaties document COM(2023) 555 final.

Bijlage: COM(2023) 555 final

Brussel, 22.9.2023
COM(2023) 555 final

2023/0335 (NLE)

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1) van 6 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Portugal

{SWD(2023) 318 final}

Voorstel voor een

UITVOERINGSBESLUIT VAN DE RAAD

tot wijziging van Uitvoeringsbesluit (EU) (ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD 1) van 6 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Portugal

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2021/241 van het Europees Parlement en de Raad van 12 februari 2021 tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹, en met name artikel 20, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Nadat Portugal op 22 april 2021 zijn nationale herstel- en veerkrachtplan had ingediend, heeft de Commissie de Raad een voorstel voor een positieve beoordeling voorgelegd. De Raad heeft de positieve beoordeling goedgekeurd door middel van het uitvoeringsbesluit van 6 juli 2021².
- (2) Overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 moet de maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun van elke lidstaat uiterlijk op 30 juni 2022 worden bijgewerkt aan de hand van de daarin vastgestelde methode. Op 30 juni 2022 heeft de Commissie de bijgewerkte resultaten aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.
- (3) Op 26 mei 2023 heeft Portugal bij de Commissie een gewijzigd nationaal herstel- en veerkrachtplan ingediend, met inbegrip van een REPowerEU-hoofdstuk overeenkomstig artikel 21 quater van Verordening (EU) 2021/241.
- (4) In het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan wordt ook rekening gehouden met de geactualiseerde maximale financiële bijdrage overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241. Het plan bevat een verzoek om steun via leningen teneinde aanvullende hervormingen en investeringen overeenkomstig artikel 14, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 te ondersteunen, en een met redenen omkleed verzoek aan de Commissie om de Raad voor te stellen het uitvoeringsbesluit van de Raad overeenkomstig artikel 21, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 te wijzigen, aangezien het herstel- en veerkrachtplan door objectieve omstandigheden gedeeltelijk niet langer haalbaar is. De door Portugal ingediende wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan betreffen 75 maatregelen op grond van artikel 18, lid 2, en artikel 21.

¹ PB L 57 van 18.2.2021, blz. 17.

² ST 10149/2021; ST 10149/2021 ADD1.

- (5) Op 14 juli 2023 heeft de Raad in het kader van het Europees Semester aanbevelingen gericht tot Portugal. In het bijzonder heeft de Raad Portugal aanbevolen de belasting- en socialebeschermingsstelsels doeltreffender te maken, de overgang naar een circulaire economie te bevorderen, de algemene afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen, het gebruik van hernieuwbare energie te versnellen door elektriciteitsnetten te moderniseren en de vergunningverlening te vereenvoudigen, de interconnectie, opslag en digitalisering van elektriciteit te bevorderen, en de energie-efficiëntie in gebouwen te stimuleren.
- (6) De indiening van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan volgde op een in overeenstemming met het nationale rechtskader uitgevoerd proces van raadpleging van lokale en regionale autoriteiten, sociale partners, maatschappelijke organisaties, jongerenorganisaties en andere relevante belanghebbenden. De samenvatting van de raadplegingen is samen met het gewijzigde nationale herstel- en veerkrachtplan ingediend. Krachtens artikel 19 van Verordening (EU) 2021/241 heeft de Commissie de relevantie, doeltreffendheid, efficiëntie en samenhang van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan beoordeeld in overeenstemming met de in bijlage V bij die verordening opgenomen beoordelingsrichtsnoeren.

Actualiseringen op basis van artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241

- (7) In het door Portugal ingediende gewijzigde herstel- en veerkrachtplan zijn 35 maatregelen geactualiseerd om rekening te houden met de geactualiseerde maximale financiële bijdrage. Portugal heeft uitgelegd dat het 21 nieuwe maatregelen kon presenteren en de ambitie van bestaande investeringen kon verhogen aangezien de maximale financiële bijdrage is gestegen van 13 907 294 284 EUR³ tot 15 540 390 877 EUR⁴.
- (8) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat 21 nieuwe maatregelen, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst, component 2: Huisvesting; component 3: Sociale oplossingen; component 5: Investerings en innovatie; component 6: Kwalificaties en vaardigheden; component 10: Zee; component 12: Bio-economie; component 15: Duurzame mobiliteit; component 16: Ondernemingen 4.0; component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën; en component 19: Digitale overheidsdiensten.
- (9) Deze maatregelen omvatten drie nieuwe hervormingen: hervorming RE-C03-r38: Vereenvoudiging van het socialezekerheidsstelsel, introduceert één sociale uitkering, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; hervorming TC-C12-r39: Het bevorderen van de circulaire economie en efficiënter afvalbeheer, omvat diverse acties om recycling en terugwinning aan te moedigen teneinde andere oplossingen voor afvalverwijdering te vinden dan storten of verbranden, in het kader van component 12: Bio-economie; hervorming TD-C17-r40: Vereenvoudiging van het belastingstelsel, introduceert een systeem om nieuwe en bestaande belastingvoordelen te monitoren en te evalueren door een nieuwe technische eenheid tot stand te brengen om het begrotingsbeleid te evalueren en te monitoren, en het aantal belastingvoordelen te

³ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Portugal in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

⁴ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Portugal in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

verminderen, in het kader van component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën.

- (10) Deze maatregelen omvatten tevens 18 nieuwe investeringen: investering RE-C01-i10 – Programma voor de technologische modernisering van de nationale gezondheidsdienst, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst, die voorziet in de aanschaf van zware medische apparatuur voor ziekenhuizen; investering RE-C02-i07: Infrastructuur voor percelen voor woningen, in het kader van component 2: Huisvesting, om nieuwe infrastructuur aan te leggen of bestaande infrastructuur te verbeteren met het oog op de bebouwing van percelen die aan geselecteerde kandidaten moeten worden toegewezen; investering RE-C02-i08-RAA: Versterking van het aanbod van sociale huisvesting, in het kader van component 2: Huisvesting, om 3 640 aanvullende woningen beschikbaar te stellen aan huishoudens; investering RE-C03-i07-RAA: Modernisering en uitbreiding van het netwerk van residentiële zorgvoorzieningen voor ouderen, in het kader van component 3: Sociale oplossingen, die bestaande faciliteiten uitbreidt en renoveert om gespecialiseerde en langdurige thuiszorg te bieden aan ouderen op de Azoren; investering RE-C05-i07-RAM: Kapitalisatie-instrumenten voor bedrijven op Madeira, in het kader van component 5: Investerings- en innovatie, om leninggaranties te verstrekken ter ondersteuning van ondernemingen op Madeira; investering RE-C05-i08: Meer digitale wetenschap, in het kader van component 5: Investerings- en innovatie, om de digitale transitie van het nationale wetenschaps- en technologiesysteem te versnellen; investering RE-C05-i09: Opschaling: Het mobiliseren van agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie, in het kader van component 5: Investerings- en innovatie, om het aantal processen, producten en diensten die voortvloeien uit innovatieagenda's te vergroten; investering RE-C05-i10: Opschaling: Groene agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie, in het kader van component 5: Investerings- en innovatie, om het aantal processen, producten en diensten die voortvloeien uit groene agenda's te vergroten; investering RE-C06-i06: Capaciteiten op het gebied van wetenschap, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; om innovatie en ondernemerschap binnen instellingen voor hoger onderwijs te bevorderen, onder meer door de ondersteuning van fundamenteel onderzoek en kennisoverdracht; investering RE-C06-i07: Meer digitale impulsen, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden, om agrarisch en medisch wetenschappelijk onderwijs te ondersteunen door digitale en technologische ontwikkelingen te introduceren en de opleidingscapaciteit op het gebied van digitale vaardigheden te vergroten; investering RE-C06-i08-RAM: Uitbreiding van het CITMA-gebouw, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden, die voorzien in de bouw van drie extra verdiepingen en uitbreiding van de begane grond van het gebouw waarin het wetenschaps- en technologiecentrum van Madeira is ondergebracht; investering TC-C10-i05-RAA: Energietransitie, digitalisering en vermindering van de milieueffecten in de visserij- en aquacultuursector, in het kader van component 10: Zee, om projecten ter verbetering van de energieprestaties te ondersteunen, de productie van afval en de ecologische voetafdruk van bedrijven te verminderen, en circulaire economie in de visserij- en aquacultuursector op de Azoren te bevorderen; investering TC-C10-i06-RAM: Oceaantechnologieën, in het kader van component 10: Zee, die voorziet in de bouw van energie-efficiënte, multifunctionele onderzoeksvaartuigen en de aankoop van onbemande vaartuigen voor marien onderzoek; investering TC-C15-i06: Digitalisering van het spoorwegvervoer, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit, om het seinstelsel van de noordelijke lijn van de nationale spoorwegen te vervangen en interoperabel te maken met de nieuwe hogesnelheidslijn; investering TD-C16-i04:

Industrie 4.0, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0, om projecten ter bevordering van de digitale transformatie van bedrijven te ondersteunen en hun milieuduurzaamheid te verbeteren; investering TC-C16-i05-RAA: Digitale capaciteit en transformatie van ondernemingen op de Azoren, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0, om de digitalisering van bedrijven op de Azoren en de uitbreiding van wetenschaps- en technologieparken op de Azoren te ondersteunen; investering TC-C16-i06-RAM: Onderneming 4.0, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0, om bedrijfsmodellen voor kmo's op Madeira te verbeteren door ze digitaal, concurrerder en veerkrachtiger te maken; investering TD-C19-i08: Intelligente gebieden, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten, om stadsplanning en stadsbeheer op basis van gegevensgestuurde instrumenten en beleidsmaatregelen te ondersteunen.

- (11) Bovendien heeft Portugal in het gewijzigde veerkracht- en herstelplan maatregelen in het kader van component 1 aangepast: Nationale gezondheidsdienst, component 2: Huisvesting, component 3: Sociale oplossingen, component 4: Cultuur, component 10: Zee, component 11: Koolstofarm maken van de industrie, component 16: Ondernemingen 4.0, component 19: Digitale overheidsdiensten, en component 20: Digitale school, om de geactualiseerde maximale financiële bijdrage te weerspiegelen. Met name streefdoel 1.15 en streefdoel 1.18 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C01-i01: Eerstelijnsgezondheidszorg met meer antwoorden, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; streefdoel 3.4 en streefdoel 3.5 van investering RE-C03-i01: Nieuwe generatie apparatuur en sociale oplossingen, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; streefdoel 3.15 van investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; mijlpaal 4.3 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C04-i01: Culturele netwerken en digitale transitie, in het kader van component 4: Cultuur; streefdoel 4.8 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C04-i02: Cultureel erfgoed, in het kader van component 4: Cultuur; beschrijving van investering TC-C10-i04-RAA: Ontwikkeling van het "Cluster do Mar dos Açores", in het kader van component 10: Zee; streefdoel 11.3 en beschrijving van de desbetreffende investering TC-C11-i01: Koolstofarm maken van de industrie, in het kader van component 11: Koolstofarm maken van de industrie; beschrijving van component 12: Bio-economie; streefdoel 16.9 van investering TD-C16-i02: Digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0; beschrijving van investering TD-C19-i05: Digitale transitie van het openbaar bestuur van Madeira, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; mijlpaal 19.18 van investering TD-C19-i06: Digitale transitie van het openbaar bestuur van Madeira, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; streefdoel 20.11, streefdoel 20.12 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C20-i02-RAA: Digitaal onderwijs (Azoren), in het kader van component 20: Digitale school; streefdoel 20.15, streefdoel 20.16, mijlpaal 20.18 en beschrijving van investering TD-C20-i03-RAM: Versnellen van de digitalisering van onderwijs in de autonome regio Madeira, in het kader van component 20: Digitale school, worden gewijzigd om het vereiste uitvoeringsniveau te verhogen ten opzichte van het oorspronkelijke plan, om rekening te houden met de verhoogde toewijzing. Daarnaast streefdoel 4.12 van investering RE-C04-i02: Cultureel erfgoed, in het kader van component 4: Cultuur; mijlpaal 10.11 van investering TC-C10-i04-RAA: Ontwikkeling van het "Cluster do Mar dos Açores", in het kader van component 10: Zee; mijlpaal 19.25, mijlpaal 19.26 en mijlpaal 19.27 van investering TD-C19-i01: Hervorming van de openbare en consulaire diensten, in

het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; mijlpaal 19.28 en mijlpaal 19.29 van investering TD-C19-i05: Digitale transitie van het openbaar bestuur van Madeira, worden toegevoegd om het vereiste uitvoeringsniveau te verhogen ten opzichte van het oorspronkelijke plan, om rekening te houden met de verhoogde toewijzing.

- (12) Portugal heeft uitgelegd dat met het oog op de nieuwe hervorming TD-C19-r42: Nieuw evaluatiesysteem voor de empowerment en verjonging van het ambtenarenapparaat, dat voorziet in een nieuw SIADAP-platform (geïntegreerd systeem voor het beheren en beoordelen van prestaties binnen de overheid), trainingen in verband met het nieuwe SIADAP-platform konden worden toegevoegd aan investering TD-C19-i07: Openbaar bestuur dat gemachtigd is om publieke waarde te creëren, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten. Dit betreft mijlpaal 19.21. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht trainingen in verband met het SIADAP-platform toe te voegen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

Verzoek om leningen op basis van artikel 14, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241

- (13) Het door Portugal gewijzigde herstel- en veerkrachtplan bevat een verzoek om steun via leningen, om zeven aanvullende maatregelen te ondersteunen, bestaande uit vijf investeringen en twee hervormingen, om de ambitie te verhogen van één bestaande investering die voorheen werd ondersteund door leningen, en om vijf investeringen te ondersteunen die voorheen werden ondersteund door niet-terugbetaalbare financiële steun.
- (14) Portugal heeft verzocht om steun via leningen om vijf nieuwe investeringen te financieren. Allereerst investering RE-C02-i09: Opgeschaalde maatregel: Steunprogramma voor toegang tot huisvesting (lening), wordt toegevoegd in het kader van component 2: Huisvesting, om 126 woningen op de Azoren te bouwen. Daarnaast investering RE-C05-i11: Opschaling: Het mobiliseren van agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie (leningen), wordt toegevoegd in het kader van component 5: Investerings en innovatie, om het aantal processen, producten en diensten die voortvloeien uit innovatieagenda's te vergroten. De derde investering RP-C05-i12: Opschaling: Groene agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie (leningen), wordt toegevoegd in het kader van component 5: Investerings en innovatie, om het aantal processen, producten en diensten die voortvloeien uit groene innovatieagenda's te vergroten. De vierde investering RE-C06-i09: Nieuwe of gerenoveerde scholen, wordt toegevoegd in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden, die voorziet in de nieuwbouw of renovatie van openbare lagere en middelbare scholen op Madeira. De vijfde investering TC-C10-i07: Groen vervoer, wordt toegevoegd in het kader van component 10: Zee, om energie-efficiëntie maatregelen voor vracht- en passagiersschepen te ondersteunen.
- (15) Portugal heeft tevens twee nieuwe hervormingen inzake openbaar bestuur voorgesteld. Ten eerste hervorming TD-C19-r41: Toegang tot overheidsdiensten: het harmoniseren en consolideren van persoonlijke en online toegang, verbetert de afstemming tussen persoonlijke en online toegang tot overheidsdiensten, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; en hervorming TD-C19-r42: Nieuw evaluatiesysteem voor de empowerment en verjonging van het ambtenarenapparaat, introduceert een nieuw systeem voor de beoordeling van ambtenaren, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten.

- (16) In het licht van onvoorziene gebeurtenissen en verstoringen van de toeleveringsketens heeft Portugal de geraamde kosten voor zijn herstel- en veerkrachtplan bijgesteld, hetgeen zich vertaalt in hogere totale kosten voor maatregelen die moeten worden ondersteund door zowel niet-terugbetaalbare financiële steun als leningen. Aangezien er aanvullende steun via leningen beschikbaar is, heeft Portugal verzocht om in die grotere financiële behoeften te voorzien door de steun voor bepaalde maatregelen van niet-terugbetaalbare steun naar steun via leningen over te hevelen.
- (17) Dit betreft investering C07-i03: Grensoverschrijdende verbindingen, in het kader van component 7: Infrastructuur; investering C07-i04: Bedrijfsopvanggebieden — Toegankelijkheid van wegen, in het kader van component 7: Infrastructuur; investering RE-C09-i04: Hydraulische multifunctionele onderneming van Crato, bouwfase, in het kader van component 9: Waterbeheer; investering C10-i03 - Centrum voor operaties op het gebied van de Atlantische defensie en marineplatform, in het kader van component 10: Zee; en investering C15-i03 - Light Rail Transit Odivelas – Loures, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit.
- (18) Verder heeft Portugal verzocht om aanvullende steun via leningen om de ambitie van een reeds via leningen ondersteunde investering te verhogen. Dit betreft investering RE-C02-i06: Studentenaccommodatie tegen betaalbare prijzen en desbetreffend streefdoel 2.26, streefdoel 2.27 en streefdoel 2.28, in het kader van component 2: Huisvesting, waarbij Portugal voorstelt om 3 000 extra bedden beschikbaar te stellen aan studenten.
- (19) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, waaronder het verzoek om steun via leningen, beoordeeld overeenkomstig artikel 19 van Verordening 2021/241.

Wijzigingen op basis van artikel 21 van Verordening (EU) 2021/241

- (20) De wijzigingen van het herstel- en veerkrachtplan die Portugal op grond van objectieve omstandigheden heeft ingediend, hebben betrekking op 45 maatregelen.
- (21) Portugal heeft uitgelegd dat 21 maatregelen niet langer volledig haalbaar zijn binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn door inflatie en/of verstoringen van de toeleveringsketen, die hebben geleid tot onsuccesvolle aanbestedingsprocedures en/of vertragingen bij de inkoop van materialen en/of diensten hebben veroorzaakt. Dit betreft respectievelijk streefdoel 1.14 van investering RE-C01-i01: Eerstelijnsgezondheidszorg met meer antwoorden, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; streefdoel 1.22 van investering RE-C01-i02: Nationaal netwerk van geïntegreerde zorg en nationaal netwerk van palliatieve zorg, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; en streefdoel 1.34 van investering RE-C01-i06: Overgang naar digitale gezondheidszorg, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst. Dit betreft tevens streefdoelen 2.26, 2.27 en 2.28 van investering RE-C02-i06: Studentenaccommodatie tegen betaalbare prijzen, in het kader van component 2: Huisvesting. Dit betreft tevens streefdoel 3.13 van investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting: Netwerken voor sociale ondersteuning, in het kader van component 3: Sociale oplossingen. Dit betreft tevens: streefdoel 5.19 van investering RE-C05-i05-RAA: Economisch herstel van de landbouw op de Azoren, in het kader van component 5: Investerings en innovatie. Dit betreft tevens streefdoel 6.5 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i02: Verbintenis inzake duurzame werkgelegenheid, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Dit betreft tevens streefdoel 7.14, streefdoel 7.15 en

beschrijving van de desbetreffende investering RE-C07-i05-RAA: Logistieke circuits - Regionaal netwerk van de Azoren, in het kader van component 7: Infrastructuur. Dit betreft tevens streefdoel 8.12 van investering RE-C08-i04: Middelen om branden op het platteland te voorkomen en te bestrijden, in het kader van component 8: Bossen. Dit betreft tevens mijlpalen 9.10 en 9.11 en investering RE-C09-i02: Hydraulische multifunctionele onderneming van Crato, in het kader van component 9: Waterbeheer; streefdoel 9.12 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C09-i03-RAM: Plan voor waterefficiëntie en versterking van de aanvoer- en irrigatiesystemen van Madeira, in het kader van component 9: Waterbeheer. Dit betreft tevens mijlpalen 10.5 en 10.7 van investering TC-C10-i03: Centrum voor operaties op het gebied van de Atlantische defensie en marineplatform, in het kader van component 10: Zee; en investering TC-C10-i04-RAA: Ontwikkeling van het cluster “do Mar dos Açores”, in het kader van component 10: Zee. Dit betreft tevens streefdoel 14.3 en beschrijving van de desbetreffende investering TC-C14-i01: Waterstof en hernieuwbare gassen, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen; mijlpaal 14.4 en streefdoel 14.5 van investering TC-C14-i02-RAM: Potentieel voor hernieuwbare elektriciteit in de archipel van Madeira, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen; streefdoelen 14.11, 14.12 en 14.13 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C14-i03-RAA: Energietransitie op de Azoren, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen. Dit betreft tevens mijlpalen 15.1, 15.2 en streefdoel 15.3 en beschrijving van de desbetreffende investering TC-C15-i01: Uitbreiding van het metronetwerk in Lissabon — Rode lijn naar Alcântara, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit; mijlpalen 15.4, 15.5 en streefdoel 15.6 en beschrijving van de desbetreffende investering C15-i02: Uitbreiding van het metronetwerk in Porto — Casa da Música-Santo Ovídio, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit; mijlpalen 15.7, 15.8 en streefdoel 15.9 van investering TC-C15-i03: Light Rail Transit Odivelas – Loures, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit; streefdoel 15.11 en beschrijving van de desbetreffende investering TC-C15-i04: Bus Rapid Transit Boavista – Império, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit. Dit betreft tevens streefdoel 16.5 en streefdoel 16.6 van investering TD-C16-i02: Digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Dit betreft tevens mijlpaal 17.9 van investering TD-C17-i01: Informatiesystemen voor het beheer van overheidsfinanciën, in het kader van component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Dit betreft tevens streefdoelen 20.4, 20.5 en 20.6 van investering TD-C20-i01: Digitale transitie in het onderwijs, in het kader van component 20 – Digitale school. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om de termijn voor de verwezenlijking van de bovengenoemde mijlpalen en streefdoelen te verlengen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (22) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering RE-C03-i02: Toegankelijkheid 360°, in het kader van component 3: Sociale oplossingen, niet langer haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn omdat Portugal het noodzakelijk acht dat de gemeenten deze investering coördineren, en het enige tijd heeft geduurd voordat ze in staat waren de betreffende verantwoordelijkheden op zich te nemen. Dit betreft het uitstel van streefdoel 3.6 van investering RE-C03-i02: Toegankelijkheid 360°, in het kader van component 3: Sociale oplossingen. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht het tijdschema van de uitvoering te verlengen en de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (23) Portugal heeft uitgelegd dat investering RE-C05-i06: Kapitalisatie van ondernemingen en financiële veerkracht/Banco Português de Fomento, in het kader van component 5: Investerings en innovatie, niet langer haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn vanwege de door macro-economische omstandigheden veroorzaakte vertragingen en de toegenomen onzekerheid. Dit betreft het uitstel van streefdoel 5.29, en de introductie van een nieuw tussentijds streefdoel, streefdoel 5.43 van investering RE-C05-i06: Kapitalisatie van ondernemingen en financiële veerkracht/Banco Português de Fomento, in het kader van component 5: Investerings en innovatie. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht het tijdschema van de uitvoering te verlengen en de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (24) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering RE-C06-i02: Verbintenis inzake duurzame werkgelegenheid, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden, niet langer haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn. Doordat de arbeidsmarkt zich sneller dan verwacht herstelde, profiteerden minder werknemers van deze investering. Om meer mensen te bereiken en een grotere impact te hebben, heeft Portugal verzocht om een langere uitvoeringsperiode voor deze investering. Dit betreft het uitstel van streefdoel 6.5 en de aanpassing van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i02: Verbintenis inzake duurzame werkgelegenheid, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht het tijdschema van de uitvoering te verlengen en de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (25) Portugal heeft uitgelegd dat investering RE-C09-i01: Regionaal plan voor efficiënt watergebruik in Algarve, in het kader van component 9: Waterbeheer, niet langer haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn vanwege vertragingen veroorzaakt door de late levering van piëzometers en de noodzaak om deze dieper te plaatsen gezien de ernstige droogte. Dit betreft het uitstel van streefdoel 9.1, mijlpaal 9.5, mijlpaal 9.6, mijlpaal 9.7 en de aanpassing van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C09-i01: Regionaal plan voor efficiënt watergebruik in Algarve, in het kader van component 9: Waterbeheer. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht het tijdschema van de uitvoering te verlengen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (26) Portugal heeft uitgelegd dat investering RE-C02-i05: Betaalbare openbare woningvoorraad, in het kader van component 2: Huisvesting, in de vorm van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan niet langer volledig haalbaar is. Verstoringen van de toeleveringsketen en de hoge inflatie hebben de uitvoering van deze investering vertraagd, zonder dat dit gevolgen heeft voor de ambitie en de uiterste termijn ervan. Dit betreft het verlagen van de tussentijdse streefdoelen 2.21, 2.22, 2.23 en 2.24 van investering RE-C02-i05: Betaalbare openbare woningvoorraad, in het kader van component 2: Huisvesting. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om de bovengenoemde streefdoelen te verlagen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (27) Portugal heeft uitgelegd dat investering TD-C16-i03: Katalysator voor de digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0, niet langer volledig haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan

aangegeven termijn door technische en wettelijke problemen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de uiterste termijn ervan. Dit betreft het uitstel van mijlpaal 16.14 van investering TD-C16-i03: Katalysator voor de digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om de termijn voor de verwezenlijking van de bovengenoemde mijlpaal te verlengen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (28) Portugal heeft uitgelegd dat investering TD-C19-i04: Efficiënte, veilige en gedeelde kritieke digitale infrastructuur, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten, niet langer volledig haalbaar is binnen de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan aangegeven termijn vanwege verstoringen van de toeleveringsketen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de uiterste termijn ervan. Dit betreft het uitstel van mijlpaal 19.12 van investering TD-C19-i04: Efficiënte, veilige en gedeelde kritieke digitale infrastructuur, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om de termijn voor de verwezenlijking van de bovengenoemde mijlpaal te verlengen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (29) Portugal heeft uitgelegd dat zes maatregelen niet langer volledig haalbaar zijn als het gaat om de ambitie van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, vanwege verstoringen van de toeleveringsketen en de hoge inflatie. Dit betreft het verlagen van streefdoel 2.6 van investering RE-C02-i02: Nationale nood- en tijdelijke verblijfsvergoeding, in het kader van component 2: Huisvesting; het schrappen van streefdoel 2.9, het wijzigen van het basisscenario van streefdoel 2.10, het verlagen van streefdoel 2.11 en het aanpassen van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C02-i03-RAM: Versterking van het aanbod van sociale huisvesting in de autonome regio Madeira, in het kader van component 2: Huisvesting; het schrappen van streefdoel 2.15, het verlagen van streefdoelen 2.16, 2.17 en 2.18 en het aanpassen van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C02-i04-RAA: Verbetering van de huisvestingsomstandigheden in de autonome regio Azoren, in het kader van component 2: Huisvesting. Dit betreft tevens het verlagen van streefdoel 5.21 van investering RE-C05-i05-RAA: Economisch herstel van de landbouw op de Azoren, in het kader van component 5: Investerings en innovatie. Dit betreft tevens het verlagen van streefdoel 14.3 van investering TC-C14-i01: Waterstof en hernieuwbare gassen, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen. Dit betreft tevens het verlagen van streefdoelen 16.8 en 16.10 en het aanpassen van de beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i02: Digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om de bovengenoemde streefdoelen te verlagen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (30) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, in het kader van component 3: Sociale oplossingen, niet langer volledig haalbaar is als het gaat om de ambitie van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Het aantal mensen dat een inkomen voor sociale integratie ontvangt, en derhalve in aanmerking komt voor deze investering, daalde sterker dan verwacht. Dit betreft het verlagen van streefdoel 3.12 van investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, in het kader van component 3: Sociale oplossingen. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om het bovengenoemde

streefdoel te verlagen en de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (31) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering TD-C16-i01: Digitale empowerment van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0, niet langer volledig haalbaar is als het gaat om de ambitie van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, vanwege onvoorziene technische interoperabiliteitskwesties en een geringere deelname aan de trainingen dan verwacht. Dit betreft het verlagen van streefdoel 16.4 en het aanpassen van de beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i01: Digitale empowerment van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht om het bovengenoemde streefdoel te verlagen en de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (32) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering TD-C19-i07: Openbaar bestuur dat gemachtigd is om publieke waarde te creëren, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten, niet langer volledig haalbaar is als het gaat om de ambitie van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Meer mensen dan verwacht gingen met pensioen en er deden zich vertragingen voor bij de bouw van de opleidingscentra, hetgeen leidde tot minder deelnemers aan de trainingen. Dit betreft het verlagen van streefdoel 19.21 van investering TD-C19-i07: Openbaar bestuur dat gemachtigd is om publieke waarde te creëren, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten.
- (33) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering RE-C01-i04: Uitrusting voor nieuwe ziekenhuizen in Seixal, Sintra en Oost-Lissabon, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst, niet langer volledig haalbaar is in de vorm als beoogd in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan. Door de inflatie en verstoringen van de toeleveringsketen, en ook door geschillen over de gunning van de bouwprojecten, heeft de bouw van de ziekenhuizen in Sintra en Oost-Lissabon aanzienlijke vertraging opgelopen. Portugal heeft verzocht om met deze investering een deel van de bouw van het ziekenhuis in Oost-Lissabon financieel te ondersteunen (in plaats van enkel uitrusting te financieren), en tevens de uitrusting van andere ziekenhuizen in Lissabon en de regio Vale do Tejo te financieren. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 1.26, het introduceren van een nieuwe mijlpaal, mijlpaal 1.40, het aanpassen van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C01-i04: Uitrusting voor nieuwe ziekenhuizen in Seixal, Sintra en Oost-Lissabon, en het wijzigen van de naam van de investering in “RE-C01-i04: Bouw van ziekenhuis in Oost-Lissabon en uitrusting voor nieuwe ziekenhuizen in Seixal, Sintra, Oost-Lissabon en Vale do Tejo”. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde wijziging door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (34) Portugal heeft uitgelegd dat twee maatregelen in hun oorspronkelijke vorm niet langer volledig haalbaar zijn, zonder dat dit gevolgen heeft voor de ambitie ervan, vanwege verstoringen van de toeleveringsketen en hogere prijzen, hetgeen leidde tot aanbestedingen zonder deelnemers. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 3.13 van investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, in het kader van component 3: Sociale oplossingen, zodat hetzelfde aantal revalidatieplaatsen wordt aangeboden in twee in plaats van drie gebouwen. Dit betreft tevens het aanpassen van mijlpaal 10.5 van investering TC-C10-i03: Centrum voor operaties op het gebied van de Atlantische defensie en marineplatform, in het kader van component 10, omdat het niet noodzakelijk is de

vaartuigen aan te schaffen om deze operaties te verrichten. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde mijlpaal en het bovengenoemde streefdoel aan te passen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (35) Portugal heeft uitgelegd dat drie maatregelen in hun oorspronkelijke vorm niet langer volledig haalbaar zijn vanwege de inflatie. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 1.18 van investering RE-C01-i01: Eerstelijnsgezondheidszorg met meer antwoorden, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst, om de aan submaatregelen toegekende steunbedragen, die in de beschrijving van de investering worden vermeld, te wijzigen. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 1.21 van investering RE-C01-i02: Nationaal netwerk van geïntegreerde zorg en nationaal netwerk van palliatieve zorg, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst, om de aan submaatregelen toegekende steunbedragen, die in de beschrijving van de investering worden vermeld, te wijzigen. Dit betreft het schrappen van de aan submaatregelen toegekende steunbedragen, die worden vermeld in streefdoel 1.30 van investering RE-C01-i05-RAM: Versterking van de regionale gezondheidsdienst van Madeira, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 8.13 van investering RE-C08-i05: Meer bosprogramma, in het kader van component 8: Bossen, om de in de beschrijving ervan vermelde kosten te herzien. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde mijlpaal en het bovengenoemde streefdoel te wijzigen en de aan specifieke submaatregelen toegekende steunbedragen te herzien. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (36) Portugal heeft uitgelegd dat vijftien maatregelen in hun oorspronkelijke vorm niet langer volledig haalbaar zijn omdat onverwachte juridische of technische problemen waarop de autoriteiten geen invloed hebben, ertoe hebben geleid dat bepaalde aspecten van de maatregelen moesten worden gewijzigd of geschrapt om adequatere of efficiëntere oplossingen toe te passen. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering RE-C01-i02: Nationaal netwerk van geïntegreerde zorg en nationaal netwerk van palliatieve zorg, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 2.2 en streefdoel 2.3 en het toevoegen van een nieuw streefdoel 2.29 aan investering RE-C02-i01: Steunprogramma voor toegang tot huisvesting, in het kader van component 2: Huisvesting. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 3.4 van investering RE-C03-i01: Nieuwe generatie apparatuur en sociale oplossingen, in het kader van component 3: Sociale oplossingen. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering RE-C06-i02: Verbintenis inzake duurzame werkgelegenheid, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 6.11 en van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i05-RAA: Kwalificaties voor volwassenen en een leven lang leren (ARA), in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering RE-C09-i02: Hydraulische multifunctionele onderneming van Crato, in het kader van component 9: Waterbeheer. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 10.3 van investering TC-C10-i01: Blauwe hub, netwerk van infrastructuur voor de blauwe economie, in het kader van component 10: Zee. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 10.10 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TC-C10-i04-RAA: Ontwikkeling van het “Cluster do Mar dos Açores”, in het kader van component 10. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering TC-C14-i01: Waterstof en hernieuwbare gassen, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 14.12 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TC-C14-i03-RAA: Energietransitie op de Azoren, in

het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 15.9 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TC-C15-i03: Light Rail Transit Odivelas – Loures, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering TC-C15-i04: Bus Rapid Transit Boavista-Império, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 16.2, streefdoel 16.3 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i01: Digitale empowerment van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 16.6, streefdoel 16.8 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i02: Digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Dit betreft het aanpassen van mijlpaal 19.17 van investering TC-C19-i05: Digitale transitie van het openbaar bestuur van Madeira, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde mijlpalen, streefdoelen en investeringsbeschrijvingen te wijzigen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (37) Portugal heeft tevens uitgelegd dat investering RE-C06-i01: Modernisering van het aanbod van en instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden, in zijn oorspronkelijke vorm niet langer volledig haalbaar is, zonder dat dit gevolgen heeft voor de ambitie ervan. Als gevolg van de COVID-19-pandemie zijn hooggekwalificeerde werknemers in de toeristische sector vertrokken, waardoor nieuwe werknemers moeten worden opgeleid. Om deze reden is de mogelijkheid om beroepsopleidingen in de toeristische sector te ondersteunen aan de investering toegevoegd. Dit betreft het aanpassen van streefdoelen 6.3, 6.4 en van de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i01: Modernisering van het aanbod van en instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde streefdoelen en investeringsbeschrijving te wijzigen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.
- (38) Portugal heeft uitgelegd dat vijf maatregelen zijn gewijzigd omdat klaarblijkelijk betere alternatieven voorhanden zijn, om zo de oorspronkelijke ambitie van de maatregel te bereiken. Dit betreft het aanpassen van streefdoelen 2.25, 2.26, 2.27, 2.28 en van de beschrijving van investering RE-C02-i06: Studentenaccommodatie tegen betaalbare prijzen, in het kader van component 2: Huisvesting, waardoor de accommodatie ook aan onderzoekers, onderwijzers, niet-onderwijzend personeel van instellingen voor hoger onderwijs kan worden verhuurd zodra in de huisvestingsbehoeften van studenten is voorzien. Dit betreft tevens het aanpassen van streefdoel 8.11 van investering RE-C08-i04: Middelen om branden op het platteland te voorkomen en te bestrijden, in het kader van component 8: Bossen, om de aankoop van drie middelgrote brandweerhelikopters in plaats van vier lichte helikopters mogelijk te maken, en daarmee de brandbestrijdingscapaciteit te vergroten. Dit betreft het aanpassen van de beschrijving van investering TC-C11-i01: Koolstofarm maken van de industrie, in het kader van component 11: Koolstofarm maken van de industrie, om aanbestedingen mogelijk te maken telkens wanneer dit noodzakelijk is en niet slechts eenmaal per jaar. Dit betreft het aanpassen van streefdoel 20.11, streefdoel 20.12 en van de beschrijving van de desbetreffende investering TD-C20-i02-RAA: Digitaal onderwijs (Azoren), in het kader van component 20: Digitale school, om de

aankoop van interactieve schermen in plaats van projectoren mogelijk te maken en de onnodige verplichting weg te nemen om RAM-geheugen en software te upgraden. Op basis hiervan heeft Portugal verzocht de bovengenoemde mijlpalen, streefdoelen en investeringsbeschrijvingen te wijzigen en de bovengenoemde wijzigingen door te voeren. Het uitvoeringsbesluit van de Raad dient dienovereenkomstig te worden gewijzigd.

- (39) De Commissie is van oordeel dat de door Portugal aangevoerde redenen de actualisering overeenkomstig artikel 18, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241 en de wijziging op grond van artikel 21, lid 2, van die verordening rechtvaardigen.

Correctie van schrijffouten

- (40) In de tekst van het uitvoeringsbesluit van de Raad zijn 138 schrijffouten vastgesteld die gevolgen hebben voor 79 mijlpalen en streefdoelen en 46 maatregelen. Het uitvoeringsbesluit van de Raad moet worden gewijzigd om de schrijffouten te corrigeren die niet overeenstemmen met de inhoud van het herstel- en veerkrachtplan dat op 22 april 2021 bij de Commissie is ingediend, zoals overeengekomen tussen de Commissie en Portugal. Deze schrijffouten hebben betrekking op de volgende maatregelen en bijbehorende mijlpalen en streefdoelen. Streefdoel 1.3 en beschrijving van de desbetreffende hervorming RE-r01: Hervorming van de eerstelijnszorg, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; mijlpaal 1.12 van hervorming RE-r03: Voltooiing van de hervorming van het bestuursmodel van openbare ziekenhuizen, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; streefdoel 1.14, streefdoel 1.15, mijlpaal 1.17 en mijlpaal 1.18 van investering RE-C01-i01: Eerstelijnsgezondheidszorg met meer antwoorden, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; streefdoel 1.27 streefdoel 1.30 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C01-i05-RAM: Versterking van de regionale gezondheidsdienst van Madeira, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; beschrijving van investering RE-C01-i07-RAM: Digitalisering van de regionale gezondheidsdienst van Madeira, in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst; streefdoel 1.38 van investering RE-C01-i09: Universal Active Life Support System (universeel systeem ter ondersteuning van actief leven), in het kader van component 1: Nationale gezondheidsdienst. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 2.2 en streefdoel 2.3 van investering RE-C02-i01: Steunprogramma voor toegang tot huisvesting, in het kader van component 2: Huisvesting; streefdoelen 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C02-i02: Nationale nood- en tijdelijke verblijfsvergoeding, in het kader van component 2: Huisvesting; streefdoel 2.10 en streefdoel 2.11 van investering RE-C02-i03-RAM: Versterking van het aanbod van sociale huisvesting in de autonome regio Madeira, in het kader van component 2: Huisvesting; streefdoel 2.16, streefdoel 2.18 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C02-i04-RAA: Verbetering van de huisvestingsomstandigheden in de autonome regio Azoren, in het kader van component 2: Huisvesting; streefdoelen 2.25, 2.26, 2.27 en 2.28 van investering RE-C02-i06: Studentenaccommodatie tegen betaalbare prijzen, in het kader van component 2: Huisvesting. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 3.4, streefdoel 3.5 en op de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C03-i01: Nieuwe generatie apparatuur en sociale oplossingen, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; de beschrijving van investering RE-C03-i02: Toegankelijkheid 360°, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; streefdoel 3.10, streefdoel 3.11, streefdoel 3.27 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C03-i03-RAM: Versterking van sociale oplossingen in de autonome regio Madeira

(ARM), in het kader van component 3: Sociale oplossingen; streefdoel 3.12, streefdoel 3.13 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C03-i04-RAA: Uitvoering van de regionale strategie ter bestrijding van armoede en sociale uitsluiting, in het kader van component 3: Sociale oplossingen; mijlpaal 3.19 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C03-i05: Platform + toegang, in het kader van Component 3: Sociale oplossingen. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op mijlpaal 4.4, streefdoel 4.5, streefdoel 4.9, streefdoel 4.10 en op de beschrijving van de desbetreffende investering RE-C04-i01: Culturele netwerken en digitale transitie, in het kader van component 4: Cultuur; mijlpaal 4.11 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C04-i02: Cultureel erfgoed, in het kader van component 4: Cultuur. Deze schrijffouten hebben betrekking op streefdoel 5.5 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C05-i01.01: Het mobiliseren van agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie, in het kader van component 5: Investerings en innovatie; streefdoel 5.7 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C05-i01.02: Groene agenda's/allianties voor bedrijfsinnovatie, in het kader van component 5: Investerings en innovatie; streefdoel 5.9 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C05-i02: Interface-missie — vernieuwing van het netwerk voor wetenschappelijke en technologische ondersteuning en richtsnoeren voor productieve stoffen, in het kader van component 5: Investerings en innovatie; streefdoel 5.13 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C05-i03: Onderzoeks- en innovatieagenda voor duurzame landbouw, voeding en agro-industrie, in het kader van component 5: Investerings en innovatie; streefdoel 5.17 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C05-i04-RAA: Herkapitalisatie van het bedrijfssysteem van de Azoren, in het kader van component 5: Investerings en innovatie; streefdoel 5.29 van investering RE-C05-i06: Kapitalisatie van ondernemingen en financiële veerkracht/Banco Português de Fomento, in het kader van component 5: Investerings en innovatie. Deze schrijffouten hebben betrekking op de beschrijving van hervorming RE-r14: Hervorming van beroepsonderwijs en -opleiding, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; streefdoel 6.15 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-r16: Vermindering van de beperkingen voor sterk gereguleerde beroepen, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; de beschrijving van hervorming RE-C06-r17: Agenda voor de bevordering van waardig werk, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; beschrijving van investering RE-C06-i01: Modernisering van het aanbod van en instellingen voor beroepsonderwijs en -opleiding, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; streefdoel 6.6 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i03: Prikkel voor volwassenen, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; streefdoel 6.8, streefdoel 6.9 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C06-i04: Jongerenimpuls – STEAM, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden; beschrijving van investering RE-C06-i05-RAA: Kwalificaties voor volwassenen en een leven lang leren, in het kader van component 6: Kwalificaties en vaardigheden. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 7.1, 7.2 en 7.3 van investering RE-C07-i00: Uitbreiding van het oplaadnet voor elektrische voertuigen, in het kader van component 7: Infrastructuur; beschrijving van investering RE-C07-i02: Ontbrekende schakels en vergroting van de capaciteit van het netwerk, in het kader van component 7: Infrastructuur; beschrijving van investering RE-C07-i03: Grensoverschrijdende verbindingen, in het kader van component 7: Infrastructuur; beschrijving van RE-C07-i04: Bedrijfsopvanggebieden — Toegankelijkheid van wegen, in het kader van component 7: Infrastructuur. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 8.18 en beschrijving van de desbetreffende hervorming RE-

r20: Reorganisatie van het kadaster en het monitoringsysteem voor de landbedekking, in het kader van component 8: Bossen; streefdoel 8.1, streefdoel 8.20 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C08-i01: Landschapstransformatie in kwetsbare bosgebieden, in het kader van component 8: Bossen; streefdoel 8.5, streefdoel 8.6 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C08-i02: Register van plattelandseigendommen en landbedekkingsmonitoringsysteem, in het kader van component 8: Bossen; streefdoel 8.8, streefdoel 8.9 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C08-i03: Onderbrekingen van het brandstofbeheer — primair netwerk, in het kader van component 8: Bossen; streefdoel 8.11 van investering RE-C08-i04: Middelen om branden op het platteland te voorkomen en te bestrijden, in het kader van component 8: Bossen; streefdoel 8.13, streefdoel 8.16, streefdoel 8.21 en beschrijving van de desbetreffende investering RE-C08-i05: Meer bosprogramma, in het kader van component 8: Bossen. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 9.5 van investering RE-C09-i01: Regionaal plan voor efficiënt watergebruik in Algarve, in het kader van component 9: Waterbeheer; beschrijving van investering RE-C09-i02: Hydraulische multifunctionele onderneming van Crato, in het kader van component 9: Waterbeheer; beschrijving van investering RE-C09-i03-RAM: Plan voor waterefficiëntie en versterking van de aanvoer- en irrigatiesystemen van Madeira, in het kader van component 9: Waterbeheer. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op mijlpaal 10.9 en mijlpaal 10.10 van investering TC-C10-i04-RAA: Ontwikkeling van het “Cluster do Mar dos Açores”, in het kader van component 10: Zee. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op de beschrijving van investering TC-C14-i03-RAA: Energietransitie op de Azoren, in het kader van component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op de beschrijving van investering TC-C15-i04: Bus Rapid Transit Boavista – Império, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit; mijlpaal 15.12 en beschrijving van de desbetreffende investering TC-C15-i05: Koolstofarm maken van het openbaar vervoer, in het kader van component 15: Duurzame mobiliteit. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op de beschrijving van component 16: Ondernemingen 4.0; streefdoel 16.4 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i01: Digitale empowerment van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0; streefdoel 16.6, streefdoel 16.8, streefdoel 16.11 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i02: Digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0; streefdoel 16.14, streefdoel 16.15 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C16-i03: Katalysator voor de digitale transitie van ondernemingen, in het kader van component 16: Ondernemingen 4.0. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op de beschrijving van hervorming TD-r32: Modernisering en vereenvoudiging van het beheer van de overheidsfinanciën, in het kader van component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën; mijlpaal 17.13 van investering TD-C17-i01: Informatiesystemen voor het beheer van overheidsfinanciën, in het kader van component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën; mijlpaal 17.21 van investering TD-C17-i02: Modernisering van de informatiesystemen van de belasting- en douanediens voor de belasting op onroerend goed op het platteland, in het kader van component 17: Kwaliteit en houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op de beschrijving van hervorming TD-r33: Economische rechtvaardigheid en ondernemingsklimaat, in het kader van component 18: Economische rechtvaardigheid en ondernemingsklimaat. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op mijlpaal 19.26 van investering TD-C19-i01: Hervorming van de openbare en consulaire diensten, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; de beschrijving van investering TD-C19-

i03: Versterking van het algemene kader voor cyberbeveiliging, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten; de beschrijving van investering TD-C19-i05: Digitale transitie van het openbaar bestuur van Madeira, in het kader van component 19: Digitale overheidsdiensten. Deze schrijffouten hebben tevens betrekking op streefdoel 20.4 van investering TD-C20-i01: Digitale transitie in het onderwijs, in het kader van component 20: Digitale school; streefdoel 20.10, streefdoel 20.13 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C20-i02-RAA: Digitaal onderwijs (Azoren), in het kader van component 20: Digitale school; streefdoel 20.17, mijlpaal 20.18 en beschrijving van de desbetreffende investering TD-C20-i03-RAM: De digitalisering van het ARM-onderwijs versnellen, in het kader van component 20: Digitale school. De correctie van alle bovengenoemde schrijffouten heeft geen gevolgen voor de uitvoering van de betreffende maatregelen.

Het REPowerEU-hoofdstuk op basis van artikel 21 quater van Verordening 2021/241

- (41) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat zes nieuwe hervormingen en elf nieuwe investeringen. Portugal introduceert twee hervormingen die specifiek tot doel hebben energiearmoede te bestrijden en de investeringen in energie-efficiëntie te vergroten. De eerste voorziet in de totstandbrenging van een orgaan dat toeziet op de energiearmoedesituatie, en dat overheidsbeleid voor de uitbanning ervan analyseert en ontwikkelt (RP-C21-r43: Nationaal observatorium voor energiearmoede). De tweede heeft betrekking op de oprichting van “burgerenergieloketten” waar burgers terecht kunnen voor informatie en advies over hoe verschillende maatregelen en oplossingen ter verbetering van de energie-efficiëntie kunnen worden toegepast en hoe ze zich duurzame gedragingen in verband met energiegebruik eigen kunnen maken. Hervorming RP-C21-r44: Ontwikkeling van éénloketoplossingen voor burgers (burgerenergieloketten).
- (42) Andere hervormingen in het REPowerEU-hoofdstuk hebben tot doel het potentieel van hernieuwbare energie in Portugal te vergroten. Deze betreffen de herziening van het regelgevingskader van de nationale gastransmissie- en distributienetwerken om het gebruik van duurzame gassen te bevorderen (RP-C21-r46: Regelgevingskader voor hernieuwbaar waterstof); de lancering van de eerste veiling voor de gecentraliseerde inkoop van biomethaan door de groothandelsleverancier in laatste instantie en de invoering van een actieplan om de biomethaanmarkt te ontwikkelen (RP-C21-r47: Eerste veiling voor duurzaam biomethaan en actieplan inzake biomethaan); de vereenvoudiging van vergunningverlening en vergunningsprocedures voor duurzame projecten en trainingen op het gebied van digitale instrumenten voor het in goede banen leiden van deze procedures (RP-C21-r48: Vereenvoudiging van het juridische en regelgevingskader voor duurzame energieprojecten) en de totstandbrenging van een beroepsopleiding voor de ontwikkeling, erkenning, validering en certificering van groene vaardigheden voor werknemers op het gebied van energietransitie en klimaatactie en voor werklozen (RP-C21-r45: Groene vaardigheden).
- (43) Nieuwe investeringen dragen daarnaast bij aan de ontwikkeling van duurzame energieproductie en de groene transitie van de Portugese economie. Het betreft de ontwikkeling van technologieën om de productie van hernieuwbare energie te vergroten (RP-C21-i05: Steun voor de ontwikkeling van de groene industrie); steun voor technische studies om de capaciteit van offshore windparken voor de productie van energie in kaart te brengen (RP-C21-i07: Technische studies naar offshore energiepotentieel); de totstandbrenging van een stimuleringsregeling voor de installatie van hernieuwbare elektriciteitsopwekkings- en opslagsystemen voor zelfverbruik, evenals de installatie van apparatuur voor warmwaterproductie en

warmtegeneratie met gebruikmaking van hernieuwbare energiebronnen, door huishoudens, micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en non-profitinstellingen in de autonome regio Madeira (RP-C21-i11-RAM – Stimuleringsstelsel voor de productie en opslag van energie uit hernieuwbare bronnen in Madeira en Porto Santo); de totstandbrenging van een stimuleringsregeling voor de aankoop en installatie van hernieuwbare energieopslagsystemen op de Azoren (RP-C21-i10-RAA – Stimuleringsstelsel voor de aankoop en installatie van hernieuwbare energieopslagsystemen); een toename in de flexibiliteit van het openbare elektriciteitsnet, die de optimalisering en het flexibele beheer van het elektriciteitssysteem mogelijk maakt, tevens met het oog op de verwachte toename van de productie en het verbruik van hernieuwbare elektriciteit. (RP-C21-i08: Netwerkflexibiliteit en opslag) en de totstandbrenging van één loket voor vergunningverlening en monitoring van hernieuwbare energieproductie (RP-C21-i09: Eén loket voor vergunningverlening en monitoring van hernieuwbare energieprojecten).

- (44) Andere investeringen hebben tot doel het vervoer koolstofarm te maken. Het betreft de aankoop van emissievrije bussen (elektrische of door waterstof aangedreven) en de installatie van oplaad-/tankstations in Madeira (RP-C21-i13-RAM: Koolstofarm maken van het openbaar vervoer) en in Braga (RP-C21-i14: Bus Rapid Transit - Braga); de aankoop van twee elektrische veerboten op de Azoren (RP-C21-i15-RAA – Aankoop van twee elektrische veerboten); en de aanleg van een kabelbaan in Nazaré (RP-C21-i16 – Kabelbaan Nazaré).
- (45) Een andere nieuwe investering in het RePowerEU-hoofdstuk draagt bij aan het vergroten van de energie-efficiëntie in gebouwen, door renovatiewerkzaamheden te ondersteunen, waaronder de bouw van hernieuwbare energieproductiefaciliteiten voor zelfverbruik, in openbare gebouwen op Madeira (RP-C21-i04-RAM – Energie-efficiëntie in openbare gebouwen en voorzieningen).
- (46) Het REPowerEU-hoofdstuk bevat daarnaast opgeschaalde maatregelen die van invloed zijn op vijf maatregelen in het kader van component 11: Koolstofarm maken van de industrie; component 13: Energie-efficiëntie van gebouwen; component 14: Waterstof en hernieuwbare energiebronnen; en component 15: Duurzame mobiliteit. De opgeschaalde maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zorgen voor een aanzienlijke verbetering van het ambitieniveau van de maatregelen die al in het nationale herstel- en veerkrachtplan zijn opgenomen.
- (47) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, waaronder het REPowerEU-hoofdstuk, beoordeeld aan de hand van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening 2021/241.

Evenwichtige respons die bijdraagt aan de zes pijlers

- (48) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt a), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.1 van bijlage V daarbij vormt het herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in hoge mate (score A) een alomvattende en voldoende evenwichtige respons op de economische en sociale situatie en draagt het zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van die verordening bedoelde pijlers, daarbij rekening houdend met de specifieke uitdagingen van en de financiële toewijzing aan de betrokken lidstaat.
- (49) Het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan vormde een alomvattende en voldoende evenwichtige respons (score A) op de economische en sociale situatie en droeg

zodoende bij aan elk van de zes in artikel 3 van de RRF-verordening bedoelde pijlers, zoals beschreven in de overwegingen 8 tot en met 12 van het uitvoeringsbesluit van de Raad van 6 juli 2021.

- (50) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, bestrijkt nog altijd op alomvattende wijze de zes pijlers, waarbij geen enkele maatregel is geschrapt en met een aanzienlijk aantal componenten die meer dan één pijler ondersteunen. Het scala van acties van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, komt overeen met de doelstellingen van de faciliteit, met een passend algemeen evenwicht tussen de pijlers. In het bijzonder dragen de in het REPowerEU-hoofdstuk opgenomen maatregelen bij aan de volgende pijlers: groene transitie, intelligente, duurzame en inclusieve groei, en sociale en territoriale cohesie.

Aanpakken van alle of een significant deel van de in de landspecifieke aanbevelingen vastgestelde uitdagingen

- (51) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.2 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, naar verwachting bijdragen aan een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de uitdagingen (score A) die zijn vastgesteld in de aan Portugal gerichte landspecifieke aanbevelingen, met inbegrip van de begrotingsaspecten, en de aanbevelingen krachtens artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011, of de uitdagingen die zijn vastgesteld in andere relevante documenten die de Commissie officieel heeft goedgekeurd in het kader van het Europees Semester.
- (52) In het bijzonder houdt het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan rekening met landspecifieke aanbevelingen die formeel door de Raad zijn goedgekeurd voordat de Commissie het gewijzigde plan heeft beoordeeld. Aangezien de maximale financiële toewijzing aan Portugal naar boven is bijgesteld en de omvang van het plan is toegenomen na een aanvullend verzoek om leningen dat niet uitsluitend voor REPower-doelstellingen moet worden gebruikt, zijn alle structurele aanbevelingen voor 2022 en 2023 in aanmerking genomen in de totale beoordeling.
- (53) Na de voortgang bij de uitvoering van alle landspecifieke aanbevelingen ten tijde van de indiening van het gewijzigde nationale herstel- en veerkrachtplan te hebben beoordeeld, is de Commissie van oordeel dat geen van de aanbevelingen volledig is uitgevoerd. Aanzienlijke vooruitgang is geboekt als het gaat om de naleving van de aanbeveling inzake de toegang van bedrijven, vooral kleine en middelgrote ondernemingen, tot liquiditeit (landspecifieke aanbeveling 3.1 2020).
- (54) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan omvat een uitgebreide lijst hervormingen en investeringen die elkaar versterken en die bijdragen aan een doeltreffende aanpak van alle of een significant deel van de economische en sociale uitdagingen, zoals door de Raad is beschreven in zijn landspecifieke aanbevelingen aan Portugal in het kader van het Europees Semester. Het gaat hierbij met name om het verbeteren van de belasting- en socialebeschermingsstelsels, en het bevorderen van de houdbaarheid op lange termijn van de overheidsfinanciën (landspecifieke aanbeveling 1.5 2023; landspecifieke aanbeveling 1.4 2022; landspecifieke aanbeveling 2.2 2020; landspecifieke aanbeveling 2.4 2019); het verbeteren van de voorwaarden voor een overgang naar een circulaire economie, met name door preventie, recycling en hergebruik van afval te bevorderen (landspecifieke aanbeveling 3 2022 en 2023); het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen (landspecifieke

aanbevelingen 4.1 2022 en 2023), onder meer in de vervoerssector (landspecifieke aanbeveling 4.2 2022); het versnellen van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen door elektriciteitstransmissie- en distributienetten te moderniseren en investeringen in elektriciteitsopslag mogelijk te maken (landspecifieke aanbeveling 4.3 2022); het stroomlijnen van vergunningsprocedure om de verdere ontwikkeling van de productie van hernieuwbare energie mogelijk te maken (landspecifieke aanbeveling 4.2 2023; landspecifieke aanbeveling 4.4 2022); het versterken van het stimuleringskader voor energie-efficiëntie in gebouwen (landspecifieke aanbeveling 4.6 2023; landspecifieke aanbeveling 4.5 2022); het versterken van de veerkracht van de gezondheidszorg (landspecifieke aanbeveling 1.2 2020; landspecifieke aanbeveling 1.2 2019); het ondersteunen van de werkgelegenheid en aanpakken van de arbeidsmarktsegmentering (landspecifieke aanbeveling 2.1 2020; landspecifieke aanbeveling 2.1 2019); het verbeteren van de vaardigheden van de bevolking, met name digitale vaardigheden en vaardigheden die vereist worden door de arbeidsmarkten (landspecifieke aanbeveling 2.3 2020; landspecifieke aanbeveling 2.2 2019) en vaardigheden en competenties die vereist zijn voor de groene transitie (landspecifieke aanbeveling 4.7 2023); het verbeteren van de toereikendheid en doeltreffendheid van het sociale vangnet (landspecifieke aanbeveling 2.4 2019); het stimuleren van het concurrentievermogen van bedrijven (landspecifieke aanbeveling 2.4 2020); het verbeteren van de toegang tot liquiditeit voor bedrijven – in het bijzonder kmo's (landspecifieke aanbeveling 3.1 2020); het bevorderen van investeringen in groene en digitale transitie (landspecifieke aanbeveling 1.2 2022; landspecifieke aanbeveling 3.4 2020; landspecifieke aanbeveling 3.3 2019); het bevorderen van investeringen in onderzoek en innovatie (landspecifieke aanbeveling 3.1 2019); en het verminderen van de administratieve en regelgevingslast voor bedrijven (landspecifieke aanbeveling 4.2 2019).

- (55) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan introduceert een belastinghervorming die het stelsel van belastingvoordelen herzielt en een nieuwe technische eenheid tot stand brengt voor de beoordeling en monitoring van begrotingsbeleid, waaronder belastingvoordelen (TD-C17-r40: Vereenvoudiging van het belastingstelsel), en een hervorming van de sociale uitkeringen die één sociale uitkering introduceert (RE-C03-r38: Vereenvoudiging van het socialezekerheidsstelsel). Beide hervormingen geven gevolg aan landspecifieke aanbevelingen 1 2022 en 2023 inzake begrotings- en socialebeschermingsbeleid, en dragen bij aan de houdbaarheid op lange termijn van de overheidsfinanciën van Portugal. Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan introduceert een afvalbeheersysteem dat een juridisch kader tot stand brengt voor een statiegeldsysteem voor pakketten en metalen (TC-C12-r39: Bevorderen van de circulaire economie en efficiënter afvalbeheer) dat gevolg geeft aan landspecifieke aanbevelingen 3 2022 en 2023 inzake de overgang naar een circulaire economie.
- (56) Het REPowerEU-hoofdstuk speelt in op een substantieel deel van de uitdagingen die in kaart zijn gebracht in de landspecifieke aanbevelingen op het gebied van energiebeleid en de groene transitie. De meeste REPowerEU-maatregelen dragen bij aan het verwezenlijken van landspecifieke aanbevelingen 4.1 2022 en 2023 betreffende de noodzaak om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen door hernieuwbare energiebronnen te ontwikkelen en de vraag naar energie te beperken.
- (57) Het REPowerEU-hoofdstuk introduceert maatregelen die rechtstreeks bijdragen aan de verwezenlijking van landspecifieke aanbeveling 4.2 2022 betreffende de noodzaak om het vervoer koolstofarm te maken, waaronder het openbaar vervoer in de ARM (RP-

C21-i13-RAM: Koolstofarm maken van het openbaar vervoer); de invoering van een emissievrij snelbussysteem in Braga (RP-C21-i14: Bus Rapid Transit Braga); de aankoop van twee elektrische veerboten op de Azoren (RP-C21-i15-RAA: Aankoop van twee elektrische veerboten); en de aanleg van een kabelbaan in Nazaré (RP-C21-i16: Kabelbaan Nazaré).

- (58) Het REPowerEU-hoofdstuk introduceert tevens maatregelen die gevolg geven aan landspecifieke aanbevelingen 4.2 2023 en 4.3 2022 betreffende de noodzaak om het gebruik van hernieuwbare energiebronnen te versnellen, waaronder: de herziening van het regelgevingskader van de nationale gastransmissie- en distributienetwerken om het gebruik van hernieuwbaar waterstofgas te bevorderen (RP-C21-r46: Regelgevingskader voor hernieuwbaar waterstof); invoering van een actieplan om de biomethaanmarkt te ontwikkelen en de lancering van de eerste veiling voor de gecentraliseerde inkoop van biomethaan (RP-C21-r47: Eerste veiling voor duurzaam biomethaan en actieplan inzake biomethaan); de ontwikkeling van technologieën om de productie van hernieuwbare energie te vergroten (RP-C21-i05: Steun voor de ontwikkeling van de groene industrie); steun voor technische studies om de capaciteit van offshore windparken voor de productie van energie in kaart te brengen (RP-C21-i07: Technische studies naar offshore energiepotentieel); de totstandbrenging van een stimuleringsregeling voor de aankoop en installatie van hernieuwbare energieopslagsystemen op de Azoren (RP-C21-i10-RAA: Stimuleringsregeling voor de aankoop en installatie van hernieuwbare energieopslagsystemen); de totstandbrenging van een stimuleringsregeling voor de productie en opslag van hernieuwbare energiebronnen op de Azoren (RP-C21-i11-RAM – Stimuleringsstelsel voor de productie en opslag van energie uit hernieuwbare energiebronnen).
- (59) Het REPowerEU-hoofdstuk geeft tevens gevolg aan landspecifieke aanbevelingen 4.2 2023 en 4.4 2022 betreffende de noodzaak om vergunningsprocedures voor hernieuwbare energiebronnen te stroomlijnen met behulp van de volgende maatregelen: de vereenvoudiging van het juridische en regelgevingskader voor hernieuwbare energieprojecten (RP-C14-r48: Vereenvoudiging van het juridische en regelgevingskader voor hernieuwbare energieprojecten); en de totstandbrenging van één loket voor vergunningverlening en monitoring van projecten voor de productie van hernieuwbare energie (RP-C21-i09: Eén loket voor vergunningverlening en monitoring van hernieuwbare energieprojecten).
- (60) Dit hoofdstuk omvat tevens maatregelen die gevolg geven aan landspecifieke aanbevelingen 4.6 2023 en 4.5 2022 betreffende de noodzaak om energie-efficiëntie in gebouwen te bevorderen, waaronder: de verbetering van de energieprestaties van overheidsfaciliteiten op Madeira (RP-C21-i04-RAM: Energie-efficiëntie in openbare gebouwen op Madeira); versterking van de investeringen ter verbetering van de energie-efficiëntie van woningen (RP-C21-i02: Opgeschaalde maatregel: Energie-efficiëntie in woningen) en in dienstgebouwen (RP-C21-i03: Opgeschaalde maatregel: Energie-efficiëntie in gebouwen die worden gebruikt door de dienstensector); en de totstandbrenging op lokaal niveau van “burgerenergieloketten” waar burgers terecht kunnen voor informatie en advies over hoe verschillende energiebesparende maatregelen kunnen worden toegepast, onder meer in gebouwen (RP-C21-r44: Ontwikkeling van éénloketoplossingen voor burgers (burgerenergieloketten).
- (61) Door de bovengenoemde uitdagingen aan te pakken, zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan naar verwachting ook bijdragen aan het corrigeren van de onevenwichtigheden die Portugal ervaart, zoals vastgesteld in de aanbevelingen op

grond van artikel 6 van Verordening (EU) nr. 1176/2011 in de periode 2019-2023, die met name verband houden met staatsschuld, particuliere schuld en buitenlandse schuld.

Bijdrage aan het groeipotentieel, het scheppen van banen en de economische, sociale en institutionele veerkracht

- (62) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.3 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, naar verwachting een hoge impact (score A) hebben op de versterking van het groeipotentieel, op het scheppen van banen en op de economische, sociale en institutionele veerkracht van Portugal, waarmee wordt bijgedragen aan de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten, onder meer via de bevordering van beleid inzake kinderen en jongeren, en op het verzachten van de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis, waardoor de economische, sociale en territoriale cohesie en de convergentie binnen de Unie worden bevorderd.
- (63) Uit de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt c), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.3 van bijlage V daarbij, is gebleken dat het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan naar verwachting een hoge impact (score A) zou hebben op de versterking van het groeipotentieel, op het scheppen van banen en op de economische, sociale en institutionele veerkracht.
- (64) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, blijft aan de economische cohesie bijdragen en kwetsbaarheden van de economie aanpakken. De voornaamste bijdragen aan groei en werkgelegenheid zullen naar verwachting komen van investeringen en hervormingen met betrekking tot innovatie, onderwijs, met inbegrip van digitale vaardigheden en beroepsopleiding, het koolstofarm maken van de industrie, de digitalisering van ondernemingen, de kapitalisatie van bedrijven en huisvesting, die thans worden versterkt. Maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk zullen naar verwachting eveneens bijdragen aan duurzame groei. Dit is bijvoorbeeld het geval voor de steun aan de groene economie, aan groene vaardigheden en aan de ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen.
- (65) Het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, blijft bijdragen aan de sociale cohesie. Het herziene herstel- en veerkrachtplan bevat talloze versterkte maatregelen om reeds lang bestaande sociale uitdagingen aan te pakken. Hieronder vallen de responsiviteit en toegankelijkheid van de gezondheidszorg en langdurige zorgdiensten, en de toegang tot betaalbare en sociale huisvesting. Sociale kwetsbaarheden moeten tevens worden aangepakt via de verlening van een breed scala aan sociale diensten die gericht zijn op ouderen, mensen met een handicap, etnische minderheden en migranten, en via geïntegreerde programma's ter ondersteuning van kansarme gemeenschappen in grootstedelijke achterstandsgebieden. Een nieuwe hervorming zal het sociale uitkeringsstelsel vereenvoudigen, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken. In het REPowerEU-hoofdstuk zal een nieuw nationaal observatorium eveneens bijdragen aan de bestrijding van energiearmoede. Aanvullende investeringen in duurzame openbaarvervoersnetten zijn ook van bijzonder belang voor kansarme deelnemers aan het woon-werkverkeer, en versterken arbeidsrechten, met name voor atypische arbeidsovereenkomsten die gekoppeld zijn aan de digitale economie. Deze maatregelen zullen bijdragen aan de verwezenlijking van het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten, dat op 7 mei 2021 werd

goedgekeurd tijdens de top van Porto, en naar verwachting ook bijdragen aan het verbeteren van de niveaus van de indicatoren van het sociale scorebord.

- (66) Maatregelen die gericht zijn op kinderen en jongeren worden eveneens versterkt, zoals maatregelen om de capaciteit van kleuterscholen en kinderopvangfaciliteiten te vergroten. Het herziene herstel- en veerkrachtplan zal naar verwachting ten goede komen aan instellingen voor hoger onderwijs en de deelname aan tertiaire onderwijscurricula bevorderen. Ook wordt aanvullende huisvesting voor studenten tot stand gebracht. Maatregelen hebben tevens tot doel de integratie van digitale technologieën in het lager en middelbaar onderwijs verder te ondersteunen door het gebruik van digitale hulpbronnen in klaslokalen en de digitalisering van lesmateriaal.

Geen ernstige afbreuk doen

- (67) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.4 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, naar verwachting waarborgen dat geen enkele erin opgenomen maatregel (score A) voor de uitvoering van hervormingen en investeringsprojecten ernstige afbreuk doet aan milieudoelstellingen in de zin van artikel 17 van Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad⁵ (het beginsel “geen ernstige afbreuk doen”).
- (68) Portugal heeft het beginsel “geen ernstige afbreuk doen” beoordeeld voor elke nieuwe en herziene maatregel van het gewijzigde plan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk. Uit de verstrekte informatie blijkt dat het plan naar verwachting overeen zal stemmen met dat beginsel. Daarnaast worden hiertoe, voor maatregelen die de selectie van projecten in de toekomst vereisen, specifieke relevante waarborgen opgenomen in bijbehorende mijlpalen en streefdoelen.

Bijdrage aan de REPowerEU-doelstellingen

- (69) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) bis, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.12 van bijlage V daarbij zal het REPowerEU-hoofdstuk naar verwachting daadwerkelijk en in hoge mate (score A) bijdragen aan energiezekerheid, de diversificatie van de energievoorziening van de Unie, een toename van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen en van de energie-efficiëntie, een verhoging van de opslagcapaciteit voor energie of tot de noodzakelijke vermindering van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen vóór 2030.
- (70) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt bij aan de in artikel 21 quater, lid 3), punt b), van Verordening (EU) 2021/241 geformuleerde doelstelling via een hervorming om vergunningsprocedures te stroomlijnen, waaronder de opleiding van ambtenaren die belast zijn met de vergunningverlening voor hernieuwbare energiebronnen; de totstandbrenging van één loket voor de vergunningverlening voor hernieuwbare energieprojecten; de uitvoering van een actieplan voor de ontwikkeling van biomethaan evenals een aantal wetgevende acties om het gebruik van biomethaan en hernieuwbaar waterstof te bevorderen en mogelijk te maken; de invoering van een financiële regeling om de productie van emissievrije technologieën te bevorderen; de opschaling van een bestaande investering in hernieuwbare gassen; de investeringen in opslagcapaciteit voor hernieuwbare energiebronnen; de ontwikkeling van groene

⁵ Verordening (EU) 2020/852 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juni 2020 betreffende de totstandbrenging van een kader ter bevordering van duurzame beleggingen en tot wijziging van Verordening (EU) 2019/2088 (PB L 198 van 22.6.2020, blz. 13).

vaardigheden; de investeringen in energie-efficiëntie in woningen, dienstgebouwen en openbare gebouwen; de totstandbrenging van een nationaal observatorium voor energiearmoede en ondersteuning via gerichte beleidsmaatregelen van huishoudens die hier behoefte aan hebben, en het aanbieden op lokaal niveau van éénloketoplossingen, zogenaamde burgerenergieloketten, om de uitvoering van energiebesparende maatregelen te faciliteren.

- (71) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt tevens bij aan de in artikel 21 quater, lid 3), punt c), van Verordening (EU) 2021/241 geformuleerde doelstelling. Behalve de bovengenoemde hervormingen betreffende de totstandbrenging van een nationaal observatorium voor energiearmoede en burgerenergieloketten introduceert Portugal een nieuwe investering om de energie-efficiëntie in openbare gebouwen te verbeteren, en breidt het investeringen in woningen en dienstgebouwen uit.
- (72) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt met de introductie van de volgende maatregelen tevens bij aan de in artikel 21 quater, lid 3), punt d), van Verordening (EU) 2021/241 geformuleerde doelstelling: de uitbreiding van de investering “Koolstofarm maken van de industrie”, die tot doel heeft industriële kmo’s financieel te steunen om hun processen te decarboniseren, hun energie-efficiëntie te verbeteren en over te stappen op hernieuwbare energie; de bovengenoemde investering om de productie van emissievrije technologieën en daarmee samenhangende infrastructuur te financieren die bijdragen aan het terugdringen van de vraag naar energie, waaronder elektrische leidingen, gespecialiseerde bedrijfs- en onderhoudsuitrusting en warmtepompen.
- (73) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt met de investeringen in elektriciteitsopslag en in het koolstofarm maken van het vervoer tevens bij aan de in artikel 21 quater, lid 3), punt e), van Verordening (EU) 2021/241 geformuleerde doelstelling. De investeringen in opslagcapaciteit maken een flexibel beheer van het elektriciteitssysteem mogelijk, met name met het oog op de elektrificatie van de industrie en het vervoer en de toename van de hernieuwbare elektriciteitsproductie. Het REPowerEU-hoofdstuk ondersteunt de aankoop van emissievrije openbaarvervoersbussen, de installatie van oplaad-/tankstations, evenals de aanleg van nieuwe infrastructuur voor emissievrij vervoer.
- (74) Het REPowerEU-hoofdstuk draagt met de totstandbrenging van beroepsopleidingen voor de ontwikkeling van groene vaardigheden tevens bij aan de op grond van artikel 21 quater, lid 3), punt f), van Verordening (EU) 2021/241 geformuleerde doelstelling. De totstandbrenging van één loket voor de afgifte van vergunningen voor hernieuwbare energieprojecten zal tevens gepaard gaan met de opleiding van ambtenaren en daarmee bijdragen aan deze doelstelling. Indirect zullen ook de investeringen ter ondersteuning van de groene industrie en de opschaling van investeringen in hernieuwbare gassen bijdragen aan het verwerven van groene competenties door werknemers.

Maatregelen met een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect

- (75) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt d) ter, van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.13 van bijlage V daarbij wordt verwacht dat de in het REPowerEU-hoofdstuk opgenomen maatregelen in hoge mate (score A) een grensoverschrijdende of meerlandendimensie of een soortgelijk effect zullen hebben.
- (76) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk dragen bij aan het verminderen van de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen en zorgen voor minder vraag naar energie door de productie en opslag van hernieuwbare energie te bevorderen; door het

koolstofarm maken van de industrie te ondersteunen en door de energie-efficiëntie in gebouwen te verbeteren.

- (77) De totale geraamde kosten van deze maatregelen bedragen 6,9 miljard EUR, ofwel 71 % van de geraamde kosten van het REPowerEU-hoofdstuk, waarmee het indicatieve streefdoel van 30% wordt overschreden.
- (78) De maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk om de productie van hernieuwbare energie te stimuleren dragen eveneens bij aan de uitvoer van schone energie naar andere delen van Europa. In dezelfde geest zullen de maatregelen om de industrie koolstofarm te maken naar verwachting bijdragen aan de decarbonisatie van Europa.

Bijdrage aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit

- (79) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt e), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.5 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, maatregelen die in hoge mate (score A) bijdragen aan de groene transitie, met inbegrip van biodiversiteit, of die helpen het hoofd te bieden aan de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen vertegenwoordigen 41,2 % van de totale toewijzing voor het herstel- en veerkrachtplan en 91,1 % van de totale geraamde kosten van de maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk, berekend volgens de in bijlage VI bij die verordening beschreven methode. Overeenkomstig artikel 17 van Verordening (EU) 2021/241 is het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in overeenstemming met de informatie die is opgenomen in het nationale energie- en klimaatplan 2021-2030.
- (80) De wegens kostenstijgingen teruggeschroefde maatregelen hebben geen gevolgen voor de algemene ambitie van het plan als het gaat om de groene transitie, terwijl het REPowerEU-hoofdstuk een aanzienlijke inspanning levert om de groene transitie in Portugal verder te ondersteunen. Door de hervormingen en investeringen om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te beperken, wordt de vraag naar energie kleiner en wordt de energie-efficiëntie vergroot. Bovendien zullen deze maatregelen naar verwachting een blijvend effect sorteren doordat ze: i) het Portugese elektriciteitsnet versterken om een toegenomen productie en distributie van energie, onder meer uit hernieuwbare energiebronnen, op te vangen; ii) de energieopslag uitbreiden; iii) structurele wijzigingen in het energiebeleid aanbrengen en daarmee bestaande knelpunten bij procedures voor de afgifte van vergunningen voor hernieuwbare energieprojecten verminderen.

Bijdrage aan de digitale transitie

- (81) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt f), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.6 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan maatregelen die in hoge mate bijdragen tot de digitale transitie of de aanpak van de daaruit voortvloeiende uitdagingen. De maatregelen ter ondersteuning van de doelstellingen inzake digitalisering zijn goed voor 21,1 % van de totale toewijzing voor het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, berekend volgens de in bijlage VII bij die verordening beschreven methode.
- (82) De positieve beoordeling van de bijdrage aan de digitale transitie in het uitvoeringsbesluit van de Raad van 6 juli 2021 blijft geldig. Naar aanleiding van de herziening draagt een aanvullende component bij aan de digitale transitie: Component 15: Duurzame mobiliteit, met een maatregel om het spoorwegsysteem te digitaliseren.

- (83) Het REPowerEU-hoofdstuk zal naar verwachting bijdragen aan de digitale transitie en inspelen op de daaruit voortvloeiende uitdagingen door één digitaal loket te ontwikkelen voor de vergunningverlening en monitoring van hernieuwbare energieprojecten. Overeenkomstig artikel 21 quater, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 mogen hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk niet in aanmerking worden genomen bij de berekening van de totale toewijzing voor het plan met het oog op de toepassing van het bij die verordening vastgestelde vereiste van het digitale streefcijfer.

Blijvend effect

- (84) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.7 van bijlage V daarbij zal het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect sorteren voor Portugal.
- (85) Uit de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt g), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.7 van bijlage V daarbij, was gebleken dat het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan naar verwachting in hoge mate (score A) een blijvend effect zou sorteren voor Portugal.
- (86) Nieuwe en herziene maatregelen vullen de bestaande maatregelen aan, waarbij rekening wordt gehouden met de COVID-19-crisis, inflatie, en verstoringen van de toeleveringsketen. Hoewel de inflatie van invloed is geweest op de ambitie van zes maatregelen, had deze geen blijvend effecten op het gewijzigde plan. Bovendien geven de nieuwe en gewijzigde maatregelen gevolg aan landspecifieke aanbevelingen en zullen ze naar verwachting een blijvend effect sorteren.
- (87) Nieuwe hervormingen zullen naar verwachting leiden tot vereenvoudiging van het sociale stelsel en het stelsel van belastingvoordelen, verbetering van de prestaties van overheidsfunctionarissen en bevordering van de circulaire economie dankzij efficiënter afvalbeheer. Nieuwe investeringen zullen de digitalisering van het openbaar bestuur naar verwachting versnellen, technische innovatie in het nationale gezondheidszorgstelsel ondersteunen, en daardoor betere diagnoses en behandelingen mogelijk maken. Ook zullen nieuwe investeringen het binnenlandse aanbod van betaalbare studentenaccommodatie naar verwachting vergroten, waardoor de toegang tot hoger onderwijs wordt bevorderd.

Monitoring en uitvoering

- (88) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.8 van bijlage V daarbij zijn de regelingen die worden voorgesteld in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, passend (score A) om te zorgen voor de doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.
- (89) Uit de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt h), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.8 van bijlage V daarbij, bleek dat het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan passend is om te zorgen voor de doeltreffende monitoring en uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van het beoogde tijdschema en de beoogde mijlpalen en streefdoelen alsmede de bijbehorende indicatoren.
- (90) De aard en omvang van de voorgestelde wijzigingen in het herstel- en veerkrachtplan van Portugal hebben geen gevolgen voor de vorige beoordeling van de doeltreffende monitoring en uitvoering van het plan. De taskforce Recuperar Portugal blijft de

structuur die binnen Portugal belast is met de monitoring en uitvoering van het plan en de organisatie ervan. Met de inwerkingtreding van besluit nr. 93/2022 van de Raad van Ministers van 18 oktober heeft de taskforce meer zelfstandige beslissingsbevoegdheid gekregen. De mijlpalen en streefdoelen bij de gewijzigde maatregelen, waaronder die in het REPowerEU-hoofdstuk, zijn duidelijk en realistisch en de voorgestelde indicatoren voor die mijlpalen en streefdoelen zijn relevant, acceptabel en robuust.

Kosten

- (91) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.9 van bijlage V daarbij is de motivering die in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, verstrekt wordt voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk en in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel, en staan de kosten in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.
- (92) Uit de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt i), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.9 van bijlage V daarbij, is gebleken dat de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan verstrekte motivering voor het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in redelijke mate (score B) redelijk en aannemelijk en in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel was en dat de kosten in verhouding stonden tot de verwachte nationale economische en sociale gevolgen.
- (93) De door Portugal verstrekte ramingen betreffende de toename van zijn kosten laten deze conclusie onverlet. Portugal wees op kostenstijgingen voor 69 maatregelen en submaatregelen. Voor 67 maatregelen en submaatregelen voerde Portugal een veel gebruikte kostenstijgingsmethode aan die gebaseerd is op officiële inflatiegegevens van Eurostat (drie verschillende indexen, voor de jaren 2021 en 2022) en de inflatieprognose van de Europese Commissie. De door Portugal voorgestelde methode wordt redelijk geacht, aangezien deze gebaseerd is op officiële inflatiestatistieken en prognoses, en de methode wordt correct toegepast. Voor twee van de 69 maatregelen en submaatregelen worden de kostenstijgingen berekend op basis van ad-hocgegevens. Deze maatregelen betreffen de aanleg van de metrolijn tussen Odivelas en Loures en de uitrol van het marineplatform. Deze door Portugal voorgestelde ramingen van de kostenstijgingen worden daarnaast redelijk geacht omdat ze gebaseerd zijn op specifieke onafhankelijke studies.
- (94) Tot slot zijn de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan in overeenstemming met het kostenefficiëntiebeginsel en staan zij in verhouding tot het verwachte nationale economische en sociale effect.

Bescherming van de financiële belangen van de Unie

- (95) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.10 van bijlage V daarbij zijn de in het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, voorgestelde regelingen en de in dit besluit vermelde aanvullende maatregelen passend (score A) om corruptie, fraude en belangenconflicten bij het gebruik van de financiële middelen die op grond van deze verordening zijn verstrekt, te voorkomen, op te sporen en recht te zetten, en wordt verwacht dat de regelingen daadwerkelijk dubbele financiering in het kader van de verordening en andere Unieprogramma's voorkomen. Dit laat de toepassing onverlet

van andere instrumenten om de naleving van het Unierecht te bevorderen en te handhaven, onder meer voor het voorkomen, opsporen en rechtzetten van corruptie, fraude en belangenconflicten, en het beschermen van de begroting van de Unie, overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad⁶.

- (96) In de beoordeling van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan, overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt j), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.10 van bijlage V daarbij, werden de in het eerste herstel- en veerkrachtplan voorgestelde regelingen passend (score A) bevonden om corruptie, fraude en belangenconflicten te voorkomen, op te sporen en recht te zetten.
- (97) Het governance-model van het Portugese herstel- en veerkrachtplan, tot stand gebracht bij wetsdecreet 29-B/2021 van 4 mei, definieert vier coördinatieniveaus van het herstel- en veerkrachtplan: 1. Strategisch niveau van politieke coördinatie, gewaarborgd door de Interministeriële Commissie voor het herstel- en veerkrachtplan; 2. Monitoringniveau, gewaarborgd door de Nationale Monitoringcommissie; 3. Technisch coördinatie- en monitoringniveau, ten uitvoer gelegd door de taskforce “Recuperar Portugal”, het Agentschap voor Ontwikkeling en Cohesie, I. P., en het bureau voor Planning, Strategie, Evaluatie en Internationale Betrekkingen van het ministerie van Financiën; 4. Audit- en controleniveau, gewaarborgd door een audit- en controlecomité. Daarnaast hebben de Portugese autoriteiten wetsdecreet 61/2023 van 24 juli gepubliceerd om de interventieniveaus van de bovengenoemde organen toe te lichten en de doeltreffende uitvoering van hun respectieve bevoegdheden te waarborgen, waarmee ook de bevoegdheden van de Nationale Monitoringcommissie en het audit- en controlecomité worden uitgebreid. Het nationale beheer van het plan wordt gecentraliseerd in de taskforce Recuperar Portugal (coördinerend orgaan) en de uitvoering ervan wordt toevertrouwd aan een aantal overheidsinstellingen, die op decentraal niveau belast zijn met het beheer en de uitvoering van investeringen.
- (98) Sinds de oorspronkelijke beoordeling, in het kader van het voorgestelde audit- en controlesysteem, heeft de Commissie toegang gekregen tot informatie over de feitelijke verwezenlijking. Hieronder vallen de voorlopige bevindingen van de audit over de bescherming van de financiële belangen van de Unie en de bevindingen van de door de Commissie in Portugal verrichte gecombineerde systeemaudit inzake mijlpalen en streefdoelen en de audit inzake mijlpalen en streefdoelen. In het licht van deze informatie is de Commissie van oordeel dat het interne controlesysteem van het Portugese herstel- en veerkrachtplan over het algemeen toereikend is, maar enkele tekortkomingen vertoont die moeten worden verholpen door middel van specifieke audit- en controle mijlpalen. Deze betreffen het ontbreken van een frauderisicobeoordeling en het daaropvolgende actieplan op het niveau van alle Portugese uitvoeringsorganen en de tekortschietende regelingen om de informatie met betrekking tot de ontvangst van middelen te controleren teneinde dubbele financiering te voorkomen en op te sporen. Daarom moeten twee nieuwe mijlpalen inzake audit en controle worden geïntroduceerd. De eerste mijlpaal vereist een aanpassing van de financieringsovereenkomsten tussen het coördinerende orgaan en de

⁶ Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 1).

uitvoeringsorganen om een wettelijke verplichting tot het uitvoeren van een frauderisicobeoordeling toe te voegen en, wanneer tijdens de frauderisicobeoordeling risico's worden vastgesteld die niet door de bestaande controles worden aangepakt, om in aansluiting daarop een actieplan te ontwikkelen. De tweede mijlpaal vereist de invoering van doeltreffende systematische controles op aanvragen voor potentiële financiering binnen het herstel- en veerkrachtplan en tussen het herstel- en veerkrachtplan en andere Unieprogramma's.

Samenhang van het plan

- (99) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.11 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van projecten voor hervormingen en overheidsinvesteringen die samenhangende acties vormen.
- (100) Overeenkomstig artikel 19, lid 3, punt k), van Verordening (EU) 2021/241 en criterium 2.11 van bijlage V daarbij bevat het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan in hoge mate (score A) maatregelen voor de uitvoering van projecten voor hervormingen en overheidsinvesteringen die samenhangende acties vormen.
- (101) De hervormingen en investeringen in elke component van het gewijzigde plan zijn nog altijd consistent en versterken elkaar, en tussen componenten is sprake van synergieën en complementariteit. Daarnaast is het REPowerEU-hoofdstuk volledig in overeenstemming met de op grond van het oorspronkelijke herstel- en veerkrachtplan uitgevoerde maatregelen om de groene transitie te ondersteunen, en zet het de ambitie van sommige maatregelen verder kracht bij, zoals het koolstofarm maken van het openbaar vervoer, de energierenovatie van openbare gebouwen en de productie van hernieuwbare gassen. Het REPowerEU-hoofdstuk is gebaseerd op een consistent pakket van hervormingen en investeringen die elkaar versterken.

Raadplegingsproces

- (102) Ter voorbereiding van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, hebben de Portugese autoriteiten tussen 6 en 21 april 2023 een formele openbare raadpleging georganiseerd, waarbij de volgende belanghebbenden werden geraadpleegd: het permanente comité voor een maatschappelijke dialoog (*Comissão Permanente de Concertação Social*); de Economische en Sociale Raad (*Conselho Económico e Social*); Comitês voor Coördinatie en Regionale Ontwikkeling (*Comissões de Coordenação e Desenvolvimento Regional*); en de Nationale Vereniging van Gemeenten (*Associação Nacional de Municípios*). Het voorstel van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, werd op 19 april 2023 ook voorgelegd aan het Portugese parlement. Daarnaast hebben de Portugese autoriteiten seminars op het gebied van energie, onderzoek, innovatie en hoger onderwijs georganiseerd, en de Nationale Monitoringcommissie voor het herstel- en veerkrachtplan geraadpleegd.
- (103) Naar aanleiding van dit raadplegingsproces heeft Portugal extra financiële steun voorgesteld voor de volgende investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk: Energie-efficiëntie in openbare gebouwen en faciliteiten; Stimuleringsstelsel voor de productie en opslag van energie uit hernieuwbare bronnen; Koolstofarm maken van het openbaar vervoer; Kabelbaan in Nazaré en koolstofarm maken van het openbaar vervoer in de autonome regio Madeira.

- (104) Om te zorgen voor draagvlak bij de desbetreffende actoren is het van cruciaal belang dat alle betrokken lokale autoriteiten en belanghebbenden, waaronder de sociale partners, worden betrokken bij de uitvoering van de investeringen en hervormingen in het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk.

Positieve beoordeling

- (105) De Commissie heeft het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, positief beoordeeld en concludeert dat het plan op bevredigende wijze voldoet aan de beoordelingscriteria van Verordening (EU) 2021/241. Nu moeten, overeenkomstig artikel 20, lid 2, van, en bijlage V bij die verordening, de hervormings- en investeringsprojecten die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het gewijzigde plan worden vastgelegd, alsmede de relevante mijlpalen, streefdoelen en indicatoren en het bedrag dat door de Unie ter beschikking wordt gesteld voor de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan in de vorm van niet-terugbetaalbare financiële steun en steun via leningen.

Financiële bijdrage

- (106) De totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Portugal worden geraamd op 22 215 870 313 EUR. Aangezien het bedrag van de geraamde totale kosten van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan hoger is dan de geactualiseerde maximale financiële bijdrage die voor Portugal beschikbaar is, moet de overeenkomstig artikel 11 berekende financiële bijdrage die aan Portugals gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, is toegewezen gelijk zijn aan het totale bedrag van de financiële bijdrage die voor Portugals gewijzigde herstel- en veerkrachtplan, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk, beschikbaar is. Dit bedrag is gelijk aan 15 540 390 877 EUR, met 70 676 917 EUR om de hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk te ondersteunen, en 15 469 713 960 EUR om andere hervormingen en investeringen in het herstel- en veerkrachtplan te ondersteunen.
- (107) Overeenkomstig artikel 21 bis, lid 5, van Verordening (EU) 2021/241 heeft Portugal op 26 mei 2023 een verzoek ingediend tot toewijzing van de in artikel 21 bis, lid 1, van die verordening bedoelde ontvangsten, die over de lidstaten worden verdeeld op basis van de indicatoren die zijn vastgesteld in de methode van bijlage IV bis bij Verordening (EU) 2021/241. De totale kosten van de in artikel 21 quater, lid 3, punten b) tot en met f), bedoelde maatregelen in het REPowerEU-hoofdstuk worden geraamd op 855 400 000 EUR. Aangezien dit bedrag hoger is dan het voor Portugal beschikbare toewijzingsaandeel, moet de aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun die voor Portugal beschikbaar is, gelijk zijn aan het toewijzingsaandeel. Dit bedrag is gelijk aan 703 364 724 EUR.
- (108) Daarnaast heeft Portugal overeenkomstig artikel 4 bis van Verordening (EU) 2021/1755⁷, op 28 februari 2022 een met redenen omkleed verzoek ingediend om zijn gehele resterende voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit, ten bedrage van 81 358 359 EUR, naar de faciliteit over te hevelen. Dat bedrag moet beschikbaar worden gesteld om de hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk te ondersteunen als aanvullende niet-terugbetaalbare financiële steun.

⁷ Verordening (EU) 2021/1755 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2021 tot oprichting van de reserve voor aanpassing aan de Brexit (PB L 357 van 8.10.2021, blz. 1).

- (109) De totale financiële bijdrage die voor Portugal beschikbaar is, moet 16 325 113 960 EUR bedragen.

Lening

- (110) Verder heeft Portugal verzocht om een totaalbedrag aan steun via leningen van 5 890 756 353 EUR om aanvullende hervormingen en investeringen te ondersteunen. Voor de hervormingen en investeringen in het REPowerEU-hoofdstuk wordt niet verzocht om steun via leningen. Het maximale volume van de door Portugal aangevraagde leningen bedraagt minder dan 6,8 % van zijn bruto nationaal inkomen in 2019 in lopende prijzen. Het bedrag van de geraamde totale kosten van het herstel- en veerkrachtplan is hoger dan de gecombineerde financiële bijdrage die voor Portugal beschikbaar is, inclusief het REPowerEU-hoofdstuk en de geactualiseerde maximale financiële bijdrage voor niet-terugbetaalbare financiële steun, de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad⁸, en de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit.

Voorfinanciering voor REPowerEU

- (111) Portugal heeft verzocht om de volgende financiering voor de uitvoering van zijn REPowerEU-hoofdstuk: 70 676 917 EUR in de vorm van een financiële bijdrage, berekend overeenkomstig artikel 11, het overhevelen van 81 358 359 EUR uit de voorlopige toewijzing uit de middelen van de reserve voor aanpassing aan de Brexit, en 703 364 724 EUR uit de inkomsten uit het emissiehandelssysteem uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad.
- (112) Voor deze bedragen heeft Portugal op 3 juli 2023 overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241 verzocht om 20 % van de gevraagde financiering voor te financieren. Mits de beschikbare middelen aanwezig zijn, moet die voorfinanciering ter beschikking van Portugal worden gesteld, onder voorbehoud van de inwerkingtreding van en conform een overeenkomst tussen de Commissie en Portugal uit hoofde van artikel 23, lid 1, van Verordening (EU) 2021/241 (de “financieringsovereenkomst”).
- (113) Uitvoeringsbesluit ST 10149/2021 van de Raad; ST 10149 2021 ADD1 van 6 juli 2021 betreffende de goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan voor Portugal dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd. Voor de duidelijkheid moet de bijlage bij dat uitvoeringsbesluit volledig worden vervangen,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Uitvoeringsbesluit (EU) van 6 juli 2021 wordt als volgt gewijzigd:

1) Artikel 1 wordt vervangen door:

“Artikel 1

Goedkeuring van de beoordeling van het herstel- en veerkrachtplan

⁸ Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Gemeenschap en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32).

De beoordeling van het gewijzigde herstel- en veerkrachtplan van Portugal op grond van de criteria van artikel 19, lid 3, van Verordening (EU) 2021/241 wordt goedgekeurd. De hervormings- en investeringsprojecten in het kader van het herstel- en veerkrachtplan, de regelingen en het tijdschema voor de monitoring en de uitvoering van het herstel- en veerkrachtplan, met inbegrip van de relevante mijlpalen en streefdoelen alsmede de aanvullende mijlpalen en streefdoelen met betrekking tot de betaling van de lening, de relevante indicatoren voor het bereiken van de beoogde mijlpalen en streefdoelen, en de regelingen voor volledige toegang door de Commissie tot de relevante onderliggende gegevens worden vastgelegd in de bijlage bij dit besluit.”;

2) In artikel 2 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

“1. De Unie stelt aan Portugal een financiële bijdrage ter beschikking in de vorm van niet-terugbetaalbare steun ten bedrage van 16 325 113 960 EUR⁹. Deze bijdrage omvat:

- (a) een bedrag van 9 758 504 454 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om uiterlijk op 31 december 2022 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (b) een bedrag van 5 781 886 423 EUR dat ter beschikking wordt gesteld om voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023 in een juridische verbintenis te worden vastgelegd;
- (c) een bedrag van 703 364 724 EUR¹⁰, overeenkomstig artikel 21 bis, lid 6, van Verordening (EU) 2021/241, uitsluitend voor de in artikel 21 quater van die verordening bedoelde maatregelen, met uitzondering van de in artikel 21 quater, lid 3, punt a), bedoelde maatregelen;
- (d) een bedrag van 81 358 359 EUR, overgeheveld van de reserve voor aanpassing aan de Brexit naar de faciliteit.

2. De financiële bijdrage van de Unie wordt door de Commissie aan Portugal in termijnen beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Een bedrag van 1 807 948 257 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2021/241.

Een bedrag van 171 080 000 EUR wordt beschikbaar gesteld als voorfinanciering overeenkomstig artikel 21 quinquies van Verordening (EU) 2021/241. Die voorfinanciering kan door de Commissie in maximaal twee tranches worden uitbetaald.

De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.”;

3) In artikel 3 worden de leden 1 en 2 vervangen door:

⁹ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Portugal in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

¹⁰ Dit bedrag stemt overeen met de financiële toewijzing na aftrek van het proportionele aandeel van Portugal in de uitgaven van artikel 6, lid 2, van Verordening (EU) 2021/241, berekend volgens de methode van artikel 11 van die verordening.

Artikel 3
Steun via leningen

1. De Unie stelt Portugal een lening van maximaal 5 890 756 353 EUR beschikbaar.
 2. De in lid 1 genoemde steun via leningen wordt door de Commissie in termijnen aan Portugal beschikbaar gesteld in overeenstemming met de bijlage bij dit besluit. Als betaling voor voorfinanciering wordt een bedrag van 350 870 000 EUR beschikbaar gesteld overeenkomstig artikel 13 van Verordening (EU) 2021/241.
 3. De voorfinanciering en de termijnen mogen door de Commissie worden uitbetaald in een of meerdere tranches. De omvang van de tranches is afhankelijk van de beschikbaarheid van de middelen.”;
- 4) De bijlage wordt vervangen door de tekst in de bijlage bij dit besluit.

Artikel 4
Geadresseerde

Dit besluit is gericht tot de Portugese Republiek.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter